

Sygn. akt XV Ca 66/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 czerwca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu Wydział XV Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Anna Paszyńska-Michałowska

Sędzia: SO Joanna Andrzejak-Kruk (spr.)

Sędzia: SR del. Dariusz Niemczal

Protokolant: prot. sąd. Olga Nowak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 10 czerwca 2014 roku w Poznaniu

sprawy z powództwa R. C.

przeciwko małoletniemu J. S. reprezentowanemu przez matkę M. S.

o obniżenie alimentów

na skutek apelacji wniesionej przez powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Kościanie Zamiejskowy Wydział z siedzibą w Śremie

z dnia 17 października 2013 r.

sygn. akt VIII RC 154/13

1. oddala apelację;
2. zasądza od powoda na rzecz małoletniego pozwanego kwotę 300 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w instancji odwoławczej.

/-/ Joanna Andrzejak-Kruk /-/ Anna Paszyńska-Michałowska /-/ Dariusz Niemczal

UZASADNIENIE

Pozwem złożonym w dniu 6.03.2013r. powód R. C. wystąpił o obniżenie alimentów zasadzonych na rzecz małoletniego pozwanego J. S. wyrokiem z dnia 27.07.2010r. z kwoty 500,-zł do 300,-zł miesięcznie, a także o zasądzenie na swoją rzecz od pozwanego kosztów postępowania według norm przepisanych. W uzasadnieniu powód podniósł, że alimenty w dotychczasowej wysokości przerastają jego możliwości zarobkowe i majątkowe, a pomimo starań powód nie był i nie jest w stanie ich uiszczać.

Pozwany w odpowiedzi na pozew domagał się oddalenia powództwa i zasądzenia na swoją rzecz od powoda kosztów procesu według norm przepisanych. Zdaniem pozwanego powód nie wykazał, aby od wydania poprzedniego wyroku po jego stronie nastąpiła istotna zmiana stosunków uzasadniająca zgłoszone żądanie. Pozwany powołał się także na wzrost swoich potrzeb związany z rozpoczęciem nauki i leczeniem.

Pismem procesowym z dnia 30.06.2013r. powód ograniczył powództwo, domagając się obniżenia alimentów do kwoty 350,-zł miesięcznie. Pozwany wyraził zgodę na częściowe cofnięcie pozwu.

Wyrokiem z dnia 17.10.2013r., sygn. akt VIII.RC.154 Sąd Rejonowy w Kościanie Zamiejscowy Wydział z siedzibą w Śremie:

- I. umarzył postępowanie co do roszczenia o obniżenie alimentów poniżej kwoty 350,-zł miesięcznie;
- II. oddalił powództwo w pozostałym zakresie;
- III. nie obciążył stron kosztami sądowymi;
- IV. zasądził od powoda na rzecz małoletniego pozwanego kwotę 600,-zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Jako podstawę powyższego rozstrzygnięcia Sąd Rejonowy powołał następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne:

Powód R. C.ma 29 lat, z zawodu jest piekarzem. Zamieszkuje z partnerką K. J., jej córką, matką i bratem w mieszkaniu TBS-ów. Opłaty z tytułu utrzymania mieszkania to 420,-zł czynszu (z tym że K. J.otrzymuje dodatek mieszkaniowy w wysokości 350,-zł. miesięcznie), energia elektryczna w okresie zimowym ok. 590,-zł. co dwa miesiące, poza sezonem zimowym ok.240,-zł. co dwa miesiące, gaz 120,-zł. co miesiąc, opłaca telewizję kablową 85,-zł miesięcznie. Mieszkanie było zadłużone i K. J.splaca z tego tytułu kwotę po 300,-zł. miesięcznie. K. J.pracuje i tytułem wynagrodzenia otrzymuje ok. 1200,-zł. miesięcznie netto. Ma na utrzymaniu 7- letnią córkę, na rzecz której ma zasądzone alimenty, a nadto pobiera zasiłek rodzinny. Dziecko do września 2013r. uczęszczało do przedszkola za opłatą w wysokości 240,-zł. miesięcznie, obecnie uczęszcza do szkoły. Mieszkający z K. J.jej brat jest osobą dorosłą, jest zarejestrowany w Powiatowym Urzędzie Pracy, podejmuje dorywcze prace w budownictwie. Matka K. J.nie pracuje. Powód od 12.07.2012r. pracował w zakładzie Biuro (...)na stanowisku robotnik drogowy na 3/4 etatu z wynagrodzeniem miesięcznym 1.125,-zł. brutto miesięcznie, od 14.12.2012r. został zatrudniony na pełen etat z wynagrodzeniem 1.500,-zł brutto miesięcznie. Powód nie ponosił kosztów dojazdu do pracy. Bywały w zakładzie pracy powoda nadgodziny i wtenczas oprócz wynagrodzenia podstawowego otrzymywał około 200,-zł. Z dniem 26.07.2013r. pracodawca wypowiedział powodowi umowę o pracę. Powód choruje z powodu dolegliwości kręgosłupa od około czterech lat, przyjmuje leki przeciwbólowe. Do tej pory leczył się u lekarza rodzinnego, obecnie otrzymał skierowanie na badanie rezonansem. Okresowo korzysta ze zwolnień lekarskich. Za okres 8-25.08 wypłacono powodowi zasiłek chorobowy w kwocie 662,76zł, za okres 26.08-18.09 zasiłek w wysokości 883,68zł. Na wniosek małoletniego J. S.zostało wszczęte postępowanie egzekucyjne wobec powoda. Na dzień 16.01.2013r. zaległości wynosiły 1.036,32zł. plus odsetki, a na rzecz funduszu alimentacyjnego 9.255,81zł. Powód ma zaciągnięty kredyt w banku w wysokości 22.758, 24zł. od maja 2009r. Powód oprócz małoletniego pozwanego ma na utrzymaniu córkę M. S. (1)ur. (...)Powód na rzecz córki w 2011r. i 2012r. przekazywał alimenty w kwotach po 300,-zł. miesięcznie, a dodatkowo okresowo przekazywał pieniądze np. na zakup wyprawki, na leki, opłacenie przedszkola, jako upominki. Niekiedy środki pochodziły także od ojca powoda. Powód utrzymywał i utrzymuje kontakty z córką. Małoletnia M. S. (1) wystąpiła o zasądzenie alimentów i 12.03.2013r. strony zawarły ugodę sądową, mocą której powód zobowiązał się płacić 350,-zł miesięcznie. Powód nie posiada żadnego majątku.

Wynagrodzenie robotników drogowych w firmie działającej w Ż. w roku 2012 wynosiło średnio 2.500-3.500,-zł. brutto miesięcznie, a w zakładzie w P. stawka godzinowa stanowi kwotę 8-10,-zł. brutto plus premia uznaniowa od 30 do 50% wynagrodzenia w stosunku miesięcznym.

Małoletni pozwany J. S.ma ukończone 8 lat, jest uczniem pierwszej klasy szkoły podstawowej. Zamieszkuje z matką M. S.. Matka pozwanego w 2011r. zawarła związek małżeński, ale z mężem nie zamieszkuje, pozostaje z nim w separacji faktycznej. Małoletni pozwany i jego matka nie posiadają żadnego majątku. Zamieszkują w mieszkaniu, które jest własnością rodziców M. S.. W domu tym zamieszkuje matka M. S.(ojciec aktualnie odbywa karę pozbawienia

wolności) oraz brat z żoną i dzieckiem i siostra. Brat M. S. pracuje i zarabia około 2.000,-zł miesięcznie, jego żona pracuje na 1/2 etatu i uzyskuje dochody w takiej samej wysokości jak matka małoletniego pozwanego, zaś siostra nie pracuje. Matka M. S. nie pracuje, jest zarejestrowana w Powiatowym Urzędzie Pracy w Ś. jako bezrobotna. M. S. jest zatrudniona na 1/2 etatu jako sprzedawca za wynagrodzeniem 750,-zł brutto miesięcznie. Tytułem opłat za mieszkanie rodzina uiszcza do spółdzielni mieszkaniowej za wodę i zarząd około 300,-zł miesięcznie, za energię elektryczną około 300,-zł co dwa miesiące, za gaz 53,-zł miesięcznie. Rodzina zakupuje opał. Pozwany nosi okulary, dwukrotnie miał je wymieniane, koszt wymiany to 300,-zł. Matka z dzieckiem uczęszcza na wizyty prywatne do okulisty, wizyta kosztuje 70,-zł. Matka z małoletnim uczęszcza na wizyty do ortodonta do P., wizyty odbywają się w ramach NFZ, matka ponosi koszty dojazdów do P.. Dziecko pozostaje pod opieką lekarza rodzinnego, w sytuacjach np. wysokiej temperatury u dziecka matka korzysta z pomocy doraźnej. Za podręczniki dla małoletniego jego matka zapłaciła 358,80zł, za przybory szkolne ok. 100,-zł oraz na początku roku szkolnego 90,-zł tytułem ubezpieczenia, składki na radę rodziców, składki klasowej, opłaty za koncerty. Zakupuje dla syna odzież, obuwie. Matka małoletniego pozwanego leczy się z powodu nerwicy, przyjmuje leki, które kosztują 30-40,-zł miesięcznie.

Powód został pozbawiony władzy rodzicielskiej nad małoletnim J.. Nigdy nie uczestniczył w życiu dziecka, nie utrzymywał kontaktów, odwiedził syna w czasie trwania niniejszego procesu.

Po raz ostatni alimenty od powoda na rzecz małoletniego pozwanego były zasądzone wyrokiem Sądu Rejonowego w Śremie z dnia 27.07.2010r. w kwocie po 500,-zł. miesięcznie.

Wówczas małoletni zamieszkiwał z matką u jej rodziców wraz z bratem z rodziną i siostrą matki. Matka małoletniego przekazywała tytułem opłat mieszkaniowych kwotę 100-150,-zł miesięcznie, spłacała nadto kredyt zaciągnięty na wymianę okien w mieszkaniu. Ani matka małoletniego ani też małoletni nie posiadali żadnego majątku. Matka małoletniego zatrudniona była na 1/2 etatu i zarabiała 660,-zł brutto miesięcznie. Małoletni J. uczęszczał do przedszkola, tytułem ubezpieczenia matka dziecka uiściła kwotę 21,-zł, składkę na radę rodziców 50,-zł, zakupiła książki dla małoletniego za 39,-zł, za rytmikę miesięcznie płaciła 20,-zł, za koncerty 6,-zł miesięcznie, składkę klasową 2,-zł. oraz za wyżywienie 50,-zł, a nadto składkę eksploatacyjną 80,-zł miesięcznie. Małoletni był objęty pomocą psychologiczno-pedagogiczną z uwagi na wadę wymowy, często chorował z powodu infekcji, a nadto stwierdzono u niego niedobór żelaza i niedokrwistość. Matka pobierała na dziecko zasiłek rodzinny w wysokości 68,-zł miesięcznie, korzystała okresowo z pomocy Ośrodka Pomocy Społecznej np. w formie bonów żywnościowych. Matka małoletniego kupowała potrzebną dla dziecka odzież, obuwie. Sama leczyła się u lekarza rodzinnego i na leki wydawała około 100,-zł miesięcznie.

Powód miał w dacie poprzedniej sprawy ukończone 25 lat. Przebywał u swoich rodziców, którzy ponosili opłaty związane z utrzymaniem mieszkania. Nie posiadał majątku ani samochodu, użytkował samochód swojej dziewczyny. Oprócz małoletniego J. miał na utrzymaniu córkę M. S. (1). Utrzymywał regularne kontakty z córką. Był obciążony kredytem zaciągniętym na kwotę 22.000,-zł. Nie posiadał stałych dochodów, podejmował okresowo prace dorywcze i z tego tytułu deklarował dochody 50-300,-zł. Został wyrejestrowany z Powiatowego Urzędu Pracy z uwagi na to, że odmówił udziału w kursie zawodowym. Przekazywał dobrowolne alimenty na rzecz córki w kwocie 250,-zł.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy uznał powództwo za niezasadne. Powołał się na art. 138 k.r.o. (w zw. z art. 133 § 1 k.r.o. i art. 135 § 1 k.r.o.), który może znaleźć zastosowanie, gdy nastąpi istotna zmiana w zakresie usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego lub możliwości zarobkowych zobowiązanego do alimentacji.

W niniejszej sprawie od czasu ustalenia alimenty na rzecz małoletniego pozwanego upłynęły trzy lata. Sąd uznał, że z pewnością nie uległy obniżeniu usprawiedliwione potrzeby dziecka, które jest starsze, rośnie, rozwija się, rozpoczęło naukę w szkole, co wiąże z wydatkami na zakup podręczników i przyborów szkolnych, małoletni uczestniczy też w życiu klasy, a więc organizowanych imprezach, wyjazdach klasowych, które nie są bezpłatne ale rodzice dzieci ponoszą ich koszty. Małoletni znajduje się w fazie wzrostu, a więc zachodzi konieczność częstej wymiany odzieży, obuwia, niszczy w szczególności buty, co także wpływa na wydatki z nim związane. Dla małoletniego konieczny jest zakup środków higienicznych, środków czystości, winien uczestniczyć w opłatach mieszkaniowych, albowiem także on zużywa wodę

czy prąd. Małoletni nadal, tak jak to miało miejsce w dacie poprzedniej sprawy alimentacyjnej, zapada na infekcje i wtenczas konieczny jest zakup leków. Matka małoletniego podała, że obecnie odpadł problem związany z niedoborem żelaza u dziecka, jednak doszło leczenie ortodontyczne i wprawdzie jest ono prowadzone w ramach NFZ a więc matka dziecka za wizyty nie płaci, ale raz w miesiącu musi z dzieckiem pojechać do P. do ortodonta, co generuje koszty. Nadto małoletni pozostaje pod opieką okulisty, uczęszcza na wizyty lekarskie, konieczna jest okresowa wymiana szkieł i oprawek. Matka nie uiszcza już opłat za przedszkole, ale w miejsce tego doszły opłaty związane z realizacją obowiązku szkolnego.

Powód dochodząc obniżenia alimentów powoływał się na swoją trudną sytuację materialną, która jego zdaniem uniemożliwia mu płacenie zasądzonych alimentów w kwocie po 500,-zł miesięcznie. Na taką okoliczność mógłby powoływać się w sytuacji, gdyby wykazał, że od ostatnio zasądzonych alimentów uległy obniżeniu jego możliwości zarobkowe czy majątkowe. Występując żądaniem powód podał, że nie był i nie jest w stanie płacić alimentów w kwocie po 500,-zł miesięcznie. Nie jest jednak możliwa zmiana obowiązku alimentacyjnego jako swoista „korekta” poprzedniego orzeczenia. W dacie poprzedniej sprawy powód nigdzie nie pracował, był wyrejestrowany z urzędu pracy z uwagi na odmowę podjęcia kursu zawodowego, w zasadzie pozostawał na utrzymaniu rodziców, u których zamieszkiwał. Posiadał zadłużenie z tytułu zaciągniętego kredytu w 2009r. i nadal to zadłużenie posiada. Miał oprócz małoletniego powoda na utrzymaniu córkę, tak jak i obecnie. Chorował i choruje nadal na schorzenia kręgosłupa, nie został jednak z tego powodu uznany za osobę niezdolną do pracy. Sam fakt okresowego korzystania ze zwolnień od pracy nie może stanowić, iż powód jest osobą niezdolną do pracy. Do wydania takiego orzeczenia jest uprawniony lekarz orzecznik ZUS. Powód nadal, tak jak to miało miejsce w dacie poprzedniej sprawy alimentacyjnej, nie uczestniczy w żaden sposób w życiu dziecka. Nie można za taki przejaw uznać jednorazowej wizyty w czasie trwania niniejszego procesu. Ciężar wychowania małoletniego spoczywa na jego matce, która dba na co dzień o zaspokojenie potrzeb dziecka, o jego sprawy szkolne, o leczenie. Alimenty na rzecz małoletniego J. są wypłacane przez fundusz alimentacyjny. Nie może stanowić podstawy do zmiany świadczeń alimentacyjnych okoliczność, że powód uzgodnił z matką swojego drugiego dziecka alimenty w kwocie po 350,-zł. miesięcznie. W zakresie alimentowania córki powód nie ogranicza się do płacenia alimentów, ale utrzymuje kontakty, przekazuje dodatkowe środki na utrzymanie. W przypadku małoletniego J. taka sytuacja nigdy nie miała miejsca. Zdaniem Sądu strona powodowa nie wykazała, aby od czasu poprzedniej sprawy uległy obniżeniu możliwości zarobkowe zobowiązanego do alimentacji. Tak w niniejszym procesie jak i w poprzednim wykazano, w jakiej wysokości dochody mógłby powód uzyskiwać. Możliwości zarobkowe i majątkowe nie są to dochody, jakie dana osoba rzeczywiście uzyskuje, ale jakie może i powinna uzyskać przy pełnym wykorzystaniu swych sił fizycznych i zdolności umysłowych. Dochody te tak w dacie poprzedniej sprawy, jak i obecnie pozwalałyby powodowi na wywiązywanie się z obowiązku alimentacyjnego w ustalonej przez sąd wysokości.

Mając na uwadze powyższe okoliczności Sąd oddalił powództwo. Z uwagi na to, że strona powodowa skutecznie cofnęła pozew w zakresie żądania o obniżenie alimentów poniżej kwoty po 350,-zł miesięcznie, Sąd w tym zakresie umorzył postępowanie. Sąd nie obciążał stron kosztami sądowymi, bowiem powód został zwolniony postanowieniem z dnia 22.03.2013r. od ponoszenia kosztów sądowych w niniejszej sprawie w całości. Ze względu na wynik procesu Sąd zasądził od powoda na rzecz strony pozwanej koszty zastępstwa procesowego na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. oraz §6 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

Apelację od powyższego wyroku złożył powód, zaskarżając go w punktach II. i IV. oraz zarzucając:

- 1) naruszenie art. 135 § 1 k.r.o. poprzez przyjęcie, że zarobkowe i majątkowe możliwości powoda umożliwiają mu łożenia na rzecz małoletniego pozwanego tytułem renty alimentacyjnej kwoty przewyższające 350,-zł;
- 2) naruszenie art. 233 § 1 k.p.c poprzez niewłaściwą ocenę dowodów i brak wszechstronnego rozważenia zebranego materiału dowodowego, co spowodowało niesłuszne przyjęcie, że od dnia wydania wyroku zasądzającego alimenty w kwocie 500,-zł miesięcznie nie nastąpiła istotna zmiana stosunków w rozumieniu art. 138 k.r.o., uzasadniająca obniżenie alimentów do kwoty 350,-zł.

Z uwagi na powyższe powód wniósł o zmianę wyroku w zaskarżonej części i obniżenie alimentów do kwoty 350,-zł miesięcznie, względnie o chylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania. Na wypadek nieuwzględnienia żądania obniżenia alimentów powód wniósł o zmianę pkt. IV wyroku poprzez nieobciążanie go kosztami zastępstwa procesowego strony przeciwnej z uwagi na trudną sytuację życiową i finansową.

Pozwany domagał się oddalenia apelacji oraz zasądzenia na swoją rzecz od powoda kosztów procesu w II instancji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie.

Wprawdzie zawarto w niej zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c., natomiast zarówno z samego jego sformułowania, jak i z uzasadnienia apelacji wynika, iż skarżący w istocie nie kwestionował ani dokonanej przez Sąd I instancji oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego, ani będących jej wynikiem ustaleń faktycznych. Skarżący nie wskazał bowiem dowodu, którego ocena nie odpowiadałaby regułom z art. 233 § 1 k.p.c. oraz nie przytoczył argumentów mających świadczyć o błędach Sądu I instancji w tym zakresie. Wywód zawarty w apelacji zmierzał zaś do podważenia ocen prawnych, w wyniku których Sąd I instancji oddalił powództwo o obniżenie alimentów uznając, że nie zostały spełnione przesłanki zastosowania art. 138 k.r.o. W związku z powyższym Sąd Okręgowy oparł swoje rozstrzygnięcie na ustalonym przez Sąd I instancji stanie faktycznym, uzupełniając te ustalenia o okoliczności, które wystąpiły już po wydaniu zaskarżonego wyroku.

Z dokumentów przedłożonych przez powoda w postępowaniu apelacyjnym wynika, że wprawdzie pracodawca powoda (Biuro (...)w P.) rozwiązał z nim umowę o pracę pismem z dnia 26.07.2013r. z terminem wypowiedzenia, który upływał w dniu 10.08.2013r. (k.120), ale powód ostatecznie był zatrudniony jako robotnik drogowy do dnia 1.03.2014r.; stosunek pracy ustał w wyniku wypowiedzenia przez pracodawcę (k.197). W okresie 25.07.2013 – 6.02.2004, 26.02 – 30.04.2014 i 1-15.06.2014 powód przebywał na zwolnieniu chorobowym (k.194-197,207). Zaświadczenie lekarskie o niezdolności do pracy powód uzyskiwał od lekarza rodzinnego (k.204-205). W okresie 25.07.2013 – 22.01.2014 powód pobierał zasiłek chorobowy (k.195), zaś w dniu 2.06.2014r., w związku z wyczerpaniem okresu zasiłkowego, złożył w ZUS wniosek o przyznanie świadczenia rehabilitacyjnego (k.209). W dniu 10.02.2014r. powód przeszedł badanie kręgosłupa rezonansem magnetycznym (k.183), zaś w dniu 23.05.2014r. – badanie przez lekarza neurochirurga, który stwierdził, że powód nie wymaga leczenia operacyjnego (k.202). Partnerka życiowa powoda K. J.jest obecnie w ciąży, termin porodu przypada na sierpień 2014r. W dniu 24.03.2014r. powód złożył przez Kierownika USC w Ś. oświadczenie o uznaniu ojcostwa dziecka poczętego (k.192). W okresie 3.11.2013 – 13.03.2014 K. J.pobrała zasiłek chorobowy w łącznej wysokości 4.943,62zł netto (k.199). Z dniem 2.11.2013r. utraciła ona pracę na skutek wypowiedzenia umowy o pracę dokonanej przez pracodawcę (k.200). Prawomocnym postanowieniem Sądu Rejonowego w K.z dnia 2.01.2014r., sygn. akt VIII. Nsm.(...) K. J.została ustanowiona rodziną zastępczą dla swojej siostry P. R.ur. (...) (k.198).

Mając na uwadze zarówno okoliczności ujawnione do czasu orzekania przez Sąd I instancji, jak i zaistniałe w dalszym toku postępowania Sąd Okręgowy uznał, iż zaskarżony wyrok nie narusza art. 138 k.r.o. Przepis ten przewiduje możliwość zmiany orzeczenia dotyczącego obowiązku alimentacyjnego „w razie zmiany stosunków”, co należy rozumieć jako istotne zwiększenie, zmniejszenie lub ustanie możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego do alimentacji albo istotne zwiększenie lub zmniejszenie się usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego (art. 135 § 1 k.r.o.). Dotychczasowy zakres obowiązku alimentacyjnego powoda względem małoletniego pozwanego ustalony został wyrokiem z dnia 27.07.2010r., który uprawomocnił się w dniu 8.02.2011r. (gdyż w tej dacie Sąd Okręgowy w P.w sprawie XV.Ca.(...) oddalił apelację R. C.). Dla rozstrzygnięcia o zgłoszonym przez powoda żądaniu obniżenia alimentów konieczne było zatem porównanie ówczesnej sytuacji stron z warunkami obecnie istniejącymi, co słusznie uczynił Sąd I instancji. Nie jest kwestionowane stanowisko tego Sądu, iż z pewnością nie uległy obniżeniu koszty zaspokajania usprawiedliwionych potrzeb małoletniego pozwanego (który rozwinął się fizycznie i społecznie, rozpoczął realizację obowiązku szkolnego oraz wymaga nakładów finansowych związanych ze stanem zdrowia). W

apelacji podjęto natomiast próbę wykazania, że nastąpiły istotne zmiany po stronie powoda, które sprawiają, że dotychczasowa wysokość alimentów wykracza poza jego możliwości zarobkowe i majątkowe. Argumenty apelacji nie są jednak przekonujące.

Skarżący podnosi, że poprzednio pozostawał na utrzymaniu rodziców i mógł liczyć na ich pomoc finansową, zaś obecnie nie otrzymuje od nich żadnych pieniędzy, a po zamieszkaniu z konkubina musi partycypować w kosztach utrzymania lokalu. Twierdzenia apelacji odnośnie niekorzystania przez powoda z pomocy finansowej rodziców pozostają w sprzeczności z zeznaniami świadka K. J., która jest związana z powodem od 3 lat i podała, że pomaga mu ojciec, co polega na finansowaniu zakupów na rzecz córki powoda (buty, odzież) czy pokrywaniu wydatków w gospodarstwie domowym powoda i jego partnerki (k.124). Skarżący pomija ponadto, że choć w 2010r. mieszkał z rodzicami i nie dokładał się do kosztów utrzymania zajmowanego lokalu, to alimenty zostały ustalone przy uwzględnieniu nie wsparcia ze strony rodziców, lecz jego ówczesnych możliwości zarobkowych, które Sąd Rejonowy ocenił na poziomie 3.000,-zł brutto miesięcznie (s.3,6 uzasadnienia wyroku z 27.07.2010r.). W 2010r. na powoda z tytułu kosztów utrzymania zajmowanego wspólnie z rodzicami i bratem lokalu przypadała kwota ok. 125,-zł miesięcznie, zaś obecnie jest to średnio ok. 150,-zł miesięcznie (powód mieszka z partnerką, jej córką, matką i bratem, a zatem opłaty eksploatacyjne powinny być rozłożone na 5 osób korzystających z lokalu, nie zaś tylko na osoby dorosłe, jak wskazuje się w apelacji), co nie sposób uznać za różnicę znaczącą.

Wbrew twierdzeniom apelacji, w toku poprzedniej sprawy alimentacyjnej powód łożył na utrzymanie córki z innego związku alimenty w wysokości 300,-zł miesięcznie. Wynika to z jego zeznań złożonych na rozprawie w dniu 12.07.2010r. (k.48v akt III.RC.(...)), z treści apelacji z dnia 1.09.2010r. (k.65v akt j/w), z pozwu małoletniej M. S. (1) o alimenty (k.3 akt VIII.RC.(...)), a nawet z przesłuchania powoda w obecnym procesie (k. 153). Co więcej, zasądzając wyrokiem z dnia 27.07.2010r. alimenty na rzecz małoletniego pozwanego w kwocie 500,-zł miesięcznie Sąd Rejonowy brał pod uwagę fakt, iż powód miał na utrzymaniu małoletnią córkę, na rzecz której winien płacić alimenty bądź realizować obowiązek alimentacyjny w innej formie (s.6 uzasadnienia).

Rozstrzygającego znaczenia dla niniejszej sprawy nie ma sytuacja materialna konkubiny powoda K. J., która straciła pracę i jest obecnie w zaawansowanej ciąży. Z dostarczonych przez powoda dokumentów wynika, że ma ona zapewnione środki na utrzymanie, gdyż pobiera zasiłek chorobowy. W okresie XI 2013 – III 2014 wypłacone jej świadczenie z tego tytułu wynosiło średnio ok. 1.200,-zł netto miesięcznie, a zatem było w zasadzie równe uzyskiwanemu wcześniej wynagrodzeniu za pracę. Nie sposób zakładać, że z dochodów tej wysokości konkubina, mająca na utrzymaniu 7-letnią córkę, mogła udzielać wcześniej powodowi wspomnianego w apelacji wsparcia finansowego (a przynajmniej aby było ono znaczące). Oczywiście stan majątkowy partnerki rzutuje w pewien sposób na sytuację powoda pozostającego z nią we wspólnym gospodarstwie domowym. Stwierdzając brak podstaw do obniżenia alimentów Sąd I instancji odwołał się jednak do możliwości zarobkowych powoda, nie ocenił natomiast, aby jego sytuacja poprawiła się ze względu na pozostawanie w nowym związku.

Za prawidłowe Sąd Okręgowy uznał również stanowisko Sądu I instancji odnośnie możliwości zarobkowych i majątkowych skarżącego. Podnosi on w apelacji, że w wypadku z 2008r. doznał uszkodzenia kręgosłupa, a uraz pogłębił się wskutek wykonywania pracy fizycznej wymagającej wysiłku tak, że obecnie stan zdrowia uniemożliwia mu pracę w branży budowlanej, a wręcz w ogóle pracę fizyczną. Twierdzenia te nie znajdują jednak dostatecznego oparcia w materiale dowodowym sprawy, czego konsekwencje obciąć muszą powoda (art. 6 k.c.). Nie można uznać, aby dowodem potwierdzającym trwałą względnie długotrwałą niezdolność powoda do pracy fizycznej były (jak utrzymywała strona powodowa na rozprawie apelacyjnej w dniu 11.04.2014r.) wynik badania rezonansem magnetycznym oraz zaświadczenie lekarza rodzinnego o niezdolności do pracy. Opis badania MR z dnia 10.02.2014r. jest sporządzony językiem specjalistycznym, wymienia w szczególności różnego rodzaju zmiany stwierdzone w obrębie odcinków kręgosłupa, a jedyną czytelną diagnozą są „wielopoziomowe zmiany zwyrodnieniowe”. O ile dokument ten może świadczyć o problemach powoda z kręgosłupem, o tyle nie wynika z niego zupełnie, po pierwsze, w jaki sposób rzutują one na zdolność do wykonywania pracy zarobkowej, a po drugie, czy stan zdrowia powoda uległ pogorszeniu od lutego 2011r., gdy uprawomocnił się wyrok ustalający dotychczasową wysokość alimentów. Wystarczającej podstawy do oceny możliwości zarobkowych powoda nie mogą też stanowić zaświadczenia lekarskie potwierdzające niezdolność

powoda do wykonywania pracy w kolejnych okresach, za które je wystawiano. W lutym i w maju 2014r. powód takiego zaświadczenia zresztą nie uzyskał. Na rozprawie apelacyjnej w dniu 11.04.2014r. zobowiązano stronę powodową do przedłożenia zaświadczenia lekarskiego, z którego będzie wynikać aktualny stan zdrowia powoda oraz ewentualne przeciwwskazania do wykonywania pracy zarobkowej i czas ich trwania (k.205). Zobowiązanie to nie zostało wykonane; strona powodowa przedstawiła jedynie wystawioną w dniu 23.05.2014r. przez neurochirurga informację dla lekarza kierującego, zawierającą wytyczne i wskazówki dotyczące dalszego postępowania medycznego (k.208). W rezultacie Sąd Okręgowy uznał, że nie zostało wykazane, aby stan zdrowia powoda uległ w ostatnich latach pogorszeniu do tego stopnia, że uniemożliwia mu pracę fizyczną, w szczególności w branży budowlanej. To z kolei oznacza, że możliwości zarobkowe powoda – jak wyjaśnił już Sąd I instancji – nie uległy istotnym zmianom. Powód w przeszłości pracował jako dekarz, w okresie od grudnia 2012r. do końca lutego 2014r. był zatrudniony jako robotnik drogowy, zaś z niekwestionowanych ustaleń Sądu I instancji wynika, że na lokalnym rynku pracy wynagrodzenia robotników drogowych wynoszą nawet do 3.500,-zł brutto miesięcznie.

Sąd Okręgowy nie znalazł też podstaw do uwzględnienia wniosku powoda o zmianę zawartego w zaskarżonym wyroku rozstrzygnięcia w przedmiocie kosztów zastępstwa procesowego. Nie budzi wątpliwości, że aktualna sytuacja materialna powoda nie jest łatwa; w ostatnim czasie korzystał on z okresowych zwolnień lekarskich i utrzymywał się z zasiłku chorobowego. Nie można jednak nie zauważać możliwości zarobkowych powoda, a ponadto również małoletni pozwany nie jest osobą majątną; pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym z matką, która pracuje na pół etatu jako sprzedawca, uzyskując wynagrodzenie w kwocie 750,-zł brutto i ni posiada majątku. W tym stanie rzeczy nie byłoby zgodne z zasadami słuszności, aby strona pozwana miała ostatecznie ponosić koszty pomocy prawnej, z której skorzystała w toku procesu zakończony korzystnym dla niej rozstrzygnięciem.

Z uwagi na powyższe i na podstawie art. 385 k.p.c. Sąd Okręgowy oddalił apelację jako bezzasadną.

O kosztach procesu w instancji odwoławczej Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c., obciążając nimi powoda jako stronę przegrywającą. Na tym etapie postępowania pozwany wyłożył koszty zastępstwa procesowego – wynagrodzenie reprezentującego go adwokata, którego wysokość ustalono na 300,-zł (zgodnie z § 2 ust. 1. i 2 w zw. z § 6 pkt 3, § 7 ust. 1 pkt 11 i ust. 4 i § 13 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28.09.2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, t.j. Dz.U. z 2013r., poz. 461). Powyższe koszty powód winien zwrócić pozwanemu.

/-/ Joanna Andrzejak-Kruk /-/ Anna Paszyńska-Michałowska /-/ Dariusz Niemczal